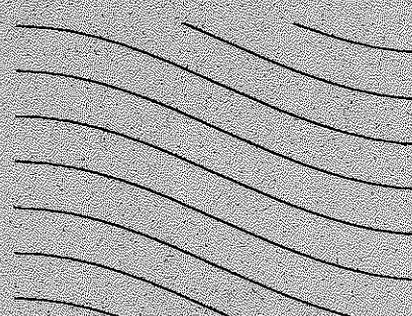
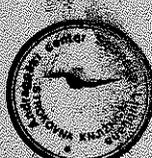

Andragoški center Republike Slovenije
Slovene Adult Education Centre

NOVIČKE

september 1993/9

▲ **DOMA IN V SVETU** ● Trening za moderatorje in managerje ● Nadaljevali smo z usposabljanjem učiteljev za izvajanje programa programa UŽU ▲ **S POTI** ● Konferenca ILSCAE ● Seminar trenerjev za uporabno retoriko v Nürnbergu ● Izpitna centrala nemške zveze ljudskih univerz v Frankfurtu ● Obisk v NIACE ▲ **PRIPRAVLJAMO** ● Mednarodna konferenca Premislek o izobraževanju odraslih in razvoju ● Umetnost učenja temeljna veščina življenja ● Srečanje ob petkih ● Pridite na dan odprtih vrat ● Svetovanje za izobraževanje ▲ **PONUJAJO VAM** ● Demonstracije programov, računalnikov in opreme, neodvisno in brezplačno svetovanje ter usposabljanje za delo s PC ● Pregled izobraževanja odraslih ▲ **NOVOSTI IZ KNJIŽNICE ACS**

Izdajatelj: Andragoški center Slovenije, Urednik: Matjaž Hanžek

PROGRAMSKA ZASNOVA NOVIČK

- Novičke so skupni informativni bilten za izobraževanje odraslih v Sloveniji. Z Novičkami želimo izboljšati obveščenost vseh, ki delamo na tem področju ali pa smo kakor koli povezani z izobraževanjem in učenjem odraslih v Sloveniji.
- Uporabniki in naročniki Novičk so lahko posamezniki in organizacije; tisti, ki se ukvarjajo z izobraževanjem in učenjem odraslih poklicno, in tudi tisti, ki delajo to prostovoljno (v društvih, strokovnih, verskih, političnih in drugih prostovoljnih organizacijah).
- Z vsebinsko zasnovo predvidevamo, da bomo v Novičkih objavljali tele vrste informacij o izobraževanju in učenju odraslih doma in v svetu:
  - opis in prikaz dogodkov in dejavnosti v izobraževanju odraslih;
  - razvojne, raziskovalne in druge programe in projekte;
  - sporočila o organizacijah, njihovih potrebah, načrtih in dejavnosti;
  - podatke o izobraževalnih programih in razvoju programov;
  - sporočila o politiki in strategiji izobraževanja odraslih;
  - novice v upravljanju in zakonodaji;
  - statistične podatke;
  - mnenja, stališča in predloge;
  - podatke in informacije o možnostih in virih za učenje;
  - podatke o napovedanih prireditvah, posvetih, publikacijah in drugih strokovnih dogodkih;
  - prikaze novih knjig, člankov ter didaktičnega in drugega gradiva ter novosti s knjižnega trga;
  - novice iz naših knjižnic, predvsem iz knjižnice ACS.
- V Novičkih bomo objavljali kratke, jedrnat, objektivne in nepristranske informacije.
- Novičke izhajajo praviloma vsak mesec, gradivo za posamezno številko zbiramo do 15. v mesecu. Za stik s tujino bomo štirikrat na leto izdali Novičke v angleškem jeziku.
- Uporabniki prejemajo Novičke brezplačno. Tako bo tudi v prihodnje, če bomo lahko stroške za njihovo izdajanje poravnali iz javnih sredstev za izobraževanje odraslih.
- Novičke ureja in izdaja Informacijsko središče ACS. Odgovorni osebi: mag. Vida A. Mohorčič Špolar - vodja Informacijskega središča, in Matjaž Hnažek - urednik Novičk.
- Naslov uredništva je: Andragoški center Slovenije, Šmartinska 134a, 61000 Ljubljana, telefon: 061 446 482, faks: 061 445 881.

Počitnice so že tako daleč, da smo nanje skoraj že pozabili. A vseeno so nam pustile nekaj posledic. Ena izmed njih se kaže tudi v zamudi septemberske številke Novičk. Prosimo vas za razumevanje in se opravičujemo.

DOMA IN V SVETU

Trening za moderatorje in managerje

Junija je zaključila izobraževanje prva skupina 24 udeležencev program Treningov T3. Vodila jih je Maria Beyer iz Kiela, samostojna trenerka kibernetских strategij vodenja, motivacijskih tehnik, nevrolingvistične komunikacije in metod Mind Mapping.

Program je potekal v štirih stopnjah 16 dni. Vsebine programa in način dela, ki temeljijo na intenzivnem skupinskem in individualnem delu, obogatenu s tehnikami sproščanja in s ciljem razvijati naše mentalne in druge sposobnosti, so tako bogate, da je tečaj od načrtovanih treh stopenj prerasel v četrto. Vsi udeleženci pa si nadaljevanja treningov še želimo in tudi načrtujemo nadaljevalni program.

Usposabljanje po tem programu je pričela že druga skupina udeležencev, ki delujejo na področju izobraževanja odraslih.

Vsebinsko sestavljajo komunikacijske tehnike, zasnovane na nevrolingvističnem programiranju, ki naučijo udeležence novih, drugačnih načinov razmišljanja ter odkrivanja in razpoznavanja različnih tipov osebnosti. Znanja o tem olajšajo delo managerjem na vseh področjih, ker se tako naučijo spoznati svoje sodelavce, jih glede na tipe osebnosti smotno oblikujejo v ustvarjalne teame in glede na individualne sposobnosti razporedijo naloge. Udeleženci se naučijo tehnik motivacije, učenja in sproščanja.

V program se je vključila skupina vodilnih delavcev KRKE in SAVE. Programi izobraževanja bodo potekali v začetku novembra. Ker moramo sodelovanje s prof. M. Beyer načrtovati pravočasno in že sedaj razporejati aktivnosti v naslednjem letu, vabimo vse, da se nam oglasite, saj je program preobsežen, da bi ga podrobneje predstavljali na teh straneh.

Maša Stavanja, ACS

Nadaljevali smo z usposabljanje učiteljev za izvajanje programov usposabljanja za živiljenjsko uspešnost (UŽU).

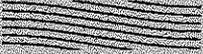
Delavnici sta potekali **24. in 25.9.1993** na Andragoškem centru Republike Slovenije in sicer :

24.9. je delavnico vodila prof. Terezija Uran, potekala pa od **9.00 do 18.00 ure**.

Vsebina delavnice je **RACUNANJE** - poglobljanje vsebin matematike in njena uporaba pri učinkovitem usposabljanju za živiljenjsko uspešnost.

Naslednji dan, **v soboto, 25.9., pa je program potekal od 8.00 do 15.00 ure**, vodila ga je Tatjana Sivec Strmšek, ki je nadaljevala z modulom o **PISMENOSTI** - pisno sporočanje s poznavanjem novosti iz Slovenskega pravopisa.

Zdenka Birman-Forjanič, ACS

S POTI

Konferenca ILSCAE

V aprilski številki *Novičk* smo objavili obvestilo o konferenci ILSCAE, Mednarodne lige za družbeno angažiranost v izobraževanju odraslih, ki je od 12. do 17. julija potekala v Tunisu pod naslovom "Inside looking out, outside looking in" (Pogled od znotraj navzven; od zunaj noter). Poleg ILSCAE so bili glavni soorganizatorji Palestinci in iz njihovega življenja in izkušenj izhaja tudi naslov konference. Obravnavali smo vprašanja pismenosti, kulture, moči, države in izgnanstva z vidika posameznika in naroda ter moč, ki jo ima izobraževanje pri ohranjanju posameznikove in narodove identitete.

Preden napišem kaj o konferenci sami je potrebno povedati, kaj je sploh ILSCAE. ILSCAE (International League for Social Commitment in Adult Education) je bila ustanovljena pred približno desetimi leti na pobudo ameriških in angleških izobraževalcev odraslih. V skupnih prizadevanjih naj bi združevala teoretike in praktike na tem področju in pomagala pri uveljavljanju izobraževanja odraslih kot družbene moči. Od ustanovitve do danes se je v ILSCAE marsikaj spremenilo, cilji delovanja, zapisani v ustanovni listini, pa so ostali isti.

- Spodbujati vse, ki se ukvarjajo z izobraževanjem odraslih, da odkrivajo in delujejo za preseganje družbenih, političnih in ekonomskih sil, ki ohranjajo obstoj revščine, zatiranja in politične nemoči.
- Spodbujati vse, ki se ukvarjajo z izobraževanjem odraslih, da vidijo v izobraževanju odraslih vzvod za pridobitev nadzora nad lastnim življenjem kot delom življenja v skupnosti in okolju.
- Spodbujati vse, ki se ukvarjajo z izobraževanjem odraslih, da usmerjajo vire k izkoriščanim, zatiranim in politično nemočnim, in da delujejo v solidarnosti pri razvijanju učnih aktivnosti z družbeno, politično, ekonomsko, kulturno in estetsko vsebino.
- Spodbujati izobraževalce odraslih, da se o zatiranju naučijo od zatiranih, da poimenujejo svojo lastno zatiranost in da jasno opredelijo etiko ter vrednote, ki vodijo in usmerjajo njihovo prakso.
- Spodbujati vse tiste, ki so odgovorni za izobraževanje in pripravo izobraževalcev odraslih, da zagotovijo ne samo povečanje njihovih tehničnih spretnosti, temveč tudi sposobnosti kritičnega ocenjevanja etičnih in družbenih posledic izobraževanja.
- Spodbujati oblikovanje raziskav, izvajanje in poročanje o njih in o drugih oblikah znanja, ki je usmerjeno v izobraževanje odraslih kot silo družbenih sprememb.

Na letošnji konferenci, osmi po vrsti, se je zbralo 44 udeležencev iz Evrope, Afrike in obeh Amerik. Lahko rečem, da je bila konferenca uspešna, dobro izpeljana, predvsem

pa taka, kakršne se človek rad udeležuje. Na koncu namreč nimaš občutka, da si prišel samo poslušat, pač pa odhajaš bogatejši za marsikatero izkušnjo in z zavestjo, da si pri vsem sam aktivno sodeloval. In to ne samo pri predstavljanju posameznih vprašanj, ampak tudi pri delu v skupinah, pri ustvarjanju uspešne konference.

Zame so ILSCAE konference mesto, kjer se pogovarjajo predvsem praktiki na področju izobraževanja odraslih. Po svoje so njihove konference precej nekonvencionalne in to v smislu, da ni enega glavnega referata, ki mu sledijo spremljajoči referati in delo v skupinah. Vsi prispevki so namenjeni obravnavi v skupinah in kasnejšemu razgovoru ter spodbujajo izmenjavo izkušenj.

Konferenco je odprla predstavnica organizacijskega komiteja ILSCAE, uradno pa predsednik palestinske države Jaser Arafat. Veliko predstavitev je bilo na temo nepismenost in pristopi in prijemi pri tem, izobraževanje žensk in vloga žensk v političnih dokumentih afriških držav ter dejansko stanje. Izmed osemnajstih predstavljenih prispevkov se mi jih je pet močno vtisnilo v spomin. Eden iz Portorika, eden iz Južne Amerike iz Kolumbije, dva iz Palestine in eden iz Severne Amerike.

Udeleženec iz Portorika je opisoval, kako so bolezni, ki so jih povzročili industrijski odpadki (za katere pa industrija ni hotela vedeti in ne priznati verodostojnosti zdravniških opisov, najela je svoje raziskovalce, da bi ovrgla dejstva in trditve) vplivale na izobraževanje za ekološko osveščanje, na opismenjevanje in na nov zagon za izobraževanje odraslih v tistem kraju. Kolumbijska begunka je predstavila, kako je njej, ki nikoli ni slikala, pač pa je vedno rada gledala slike in občudovala barve, prav umetnost pomagala najti samo sebe, preživeti izgnanstvo, kako se je naučila slikati in kako sedaj lahko vodi slikarske krožke in vzpodbuja ljudi pri ustvarjanju. Prvi palestinski prispevek, ki se me je globoko dotaknil, je prikazoval palestinsko vezenje in njegovo umeščenost v narodovo kulturo in moč, ki jo ima. Kako se ženske v tečajih vezenja opismenjujejo in kako v te krožke uvajajo osnovna higienska znanja, računanje, pisanje in spoznavanje palestinske zgodovine ter literature. Drugi prispevek je govoril o predstavah izraelskih otrok o Palestincih, o prikazovanju Palestincev v uradnih učbenikih na zasedenih območjih in v Izraelu, na televiziji in v izobraževalnih kurikulumih. Prispevek iz Severne Amerike pa je predstavil delo v programu Kreativnega pisanja. Avtorica je plastično opisala, kako delo poteka, pripovedovala, kako težko se ljudje vanj vključujejo, pa potem v okviru tečaja spremenijo stališča in vedenje, kje obvladajo zgodbo in pesmi, ki so jih udeleženci ustvarili (časopisi, knjižice, zbirke), kje jih lahko najdejo (lokalna knjižnica) in pomislila sem, da kaj takega tudi nam ne bi škodilo.

Na tej konferenci sem občutila, kaj pomeni živeti z zavestjo krivde, kaj pomeni za posameznika pripadati rasi in kaj razlikovanje po barvi kože ali posploševanje človeku povzroča. Govorili smo o palestinskem prispevku, ki je prikazoval predstave izraelskih otrok o Palestincih in o izraelskem načrtnem podcenjevanju Palestincev v medijih in učbenikih. O tem kako reagirajo velike sile na tako početje, kaj priznavajo, kaj spodbujajo, financirajo in česa ne. Ob tem je neka udeleženka z vso grenkobo in besom rekla "beli zatiralci". In takrat sem se zavedla, da sem belka. Kot taka naj bi sodila med bele tlačitelje, čeprav glede na zgodovino slovenskega naroda in po mojem človeškem

prepričanju mednje ne sodim. To sem tudi povedala. In - zamislili so se. Tako smo v majhnem krogu ljudi lahko izkusili, kaj taka izjava lahko povzroči, da so razlike povsod. Da se je potrebno spoznavati, videvati, kritično presojati, kar vidimo, slišimo, preberemo in pri tem ne izgubljati z vida, da smo vedno in povsod, najprej in predvsem, ljudje.

Slovenija je za večino teh ljudi povsem neznana dežela. Če so kdaj pri nas bili, to predvsem Evropejci, so jo videli na poti v hrvaško primorje. Sedaj jo poznajo, kolikor jo, iz dnevnega časopisja in drugih medijskih poročil. Še vedno jo asociirajo z nekdanjo Jugoslavijo in sedanjimi boji v Bosni in Hercegovini. Zanima jih kako živimo in delamo, kako se obnašamo do beguncev, koliko jih imamo, kakšno je življenje pri nas, kako se obnašamo do manjšin in pripadnikov narodov in narodnosti. Vse jih je zanimalo. Na koncu smo se dogovorili, da bo naslednja ILSCAE konferenca v Sloveniji, od 26. junija do 3. julija 1994.

Mag. Vida A. Mohorčič Špolar, ACS

Seminar trenerjev za uporabno retoriko v Nürnbergu

Mnogi ljudje ugotavljajo, kako jim je pogostokrat, tako v zasebnem kot v poklicnem življenju, neprijetno javno povedati svoje mnenje, zagovarjati svoje stališče, argumentirati trditev ali nastopati pred mediji. Govorjenja v javnosti nas v preteklosti niso učili ne v srednjih šolah niti na fakultetah, zato je uspešnost nastopa pogosto prepuščena našim izkušnjam, naravnim sposobnostim in - dobrohotnosti poslušalcev. Toda govorjenje pred poslušalci je - kot večina znanj in spretnosti - stvar vaje in izkušenj.

V tem poletju sem se udeležila tridnevnega seminarja za izobraževalce - trenerje uporabne retorike v Nürnbergu. Pripravila ga je znana nemška založba in inštitucija za celostno učenje PLS iz Bremna, ki spada med najbolj uveljavljene založnike didaktičnih pripomočkov za samostojno učenje zujih jezikov, govorništva, uspešne prodaje in osebnostnega razvoja. Poučujejo po naj sodobnejših učnih metodah ter prirejajo seminarje za učitelje in trenerje, ki pri delu uporabljajo njihovo gradivo. Tega lahko uporabljajo šele potem, ko so si pridobili ustrezno licenco.

Pragmatični Nemci so ugotovili, da večina ljudi vendarle ne nastopa na velikih javnih prireditvah in shodih pred veliko množico poslušalcev, kot so to nekoč počeli antični govorniki, ampak v vsakdanjih okoliščinah in pred manjšo skupino poslušalcev. Vsak od nas mora kdaj pozdraviti goste doma ali na delovnem mestu, imeti govor ob družinskem jubileju ali obletnici podjetja. Vsakdo mora kdaj voditi sestanek, pred skupino utemeljevati svoje prepričanje, obveščati sodelavce ali nastopati v javnih občilih.

Za takšne praktične govorniške naloge naj bi nas usposobil seminar, zasnovan na izvorni metodi dr. Petra Heigla, psihologa in teologa, ki je pripravil tudi izčrpno didaktično gradivo za trenerje.

Ko smo se udeleženci - bilo nas je deset - zbrali v slikovitem podeželskem hotelu blizu Nürnberga, smo hitro vzpostavili med seboj prijazne stike. Dr. Heigl je vsakogar od nas prijazno sprejel, nato pa se je začelo trdo delo. Da je bilo zame, ki sem bila edina tujejezična udeleženka posebej naporno, najbrž ni treba posebej omenjati, kajti na seminarju govorništva je treba ves dan predvsem - govoriti. To pa kljub dobremu znanju jezika ni ravno preprosto.

K sreči je bila metoda, ki jo je avtor poimenoval "metoda smučarskega tečaja" takšna, da ni dopuščala neuspešnosti posameznika. Navdih zanjo je dobil ob zelo preprosti situaciji. Opazoval je smučarje začetnike, ki so v strnjeni vrsti delali prve korake na smučeh. V skupini se nihče ni počutil neuspešnega, tudi če je kdaj padel, saj njegova napaka ni bila opazna. Prenesel jo je v govorništvo. Po njej vsak napreduje z majhnimi, a zanesljivimi koraki in njemu ustrezno hitrostjo. Vse to se je v naslednjih treh dneh tudi pokazalo.

Seminar je zahteval nenehno aktivnost, nastope pred skupino, za mikrofonom, govorniškimi pultom in pred kamero... Za kratko sprostitev so poskrbele vaje za sproščanje, vaje za oblikovanje hitrosti in barve govora. Minute, ko je dr. Heigl vzel v roke kitaro in smo skupaj zapeli (to je zelo priporočljiva vaja za boljši glas pri govorjenju), so bile vedno prekratke.

Vsakemu govornemu nastopu je sledila vrnitvena informacija - feedback z ogledom videoposnetka.

Zadnja, najzahtevnejša stopnja treninga je bil "nastop na televiziji", pogovor dveh udeležencev, ki sta se v vlogi moderatorja in "gosta" pogovarjala o provokativni temi (npr. o storilnosti naravnosti šolskega sistema, o koristnosti in škodljivosti -aerobike, o finančnih učinkih izobraževanja v podjetjih...). "Gledalci" smo imeli to nalogo, da smo jima zastavljali izzivalna vprašanja.

Ob teh nastopih je bilo opaziti izreden napredek pri vsakem udeležencu, jaz pa sem se imela priložnost seznaniti z njihovimi aktualnimi problemi. Zanimivo je bilo opazovati tudi delo trenerja. Ob koncu vsakega seminarskega dne je hotel od nas izčrpno vrnitveno informacijo o učinkih svojega dela.

Zadnje ure so bile namenjene praktičnim nasvetom glede vodenja in organizacije seminarja za udeležence. Dobili smo izčrpne nasvete glede tehnične opreme, priprave vizualnih učnih sredstev in oblikovanja posameznih učnih faz. Natančno smo pregledali skrbno pripravljeno gradivo, ki je ločeno za udeležence in trenerja. Mnogi smo menili, da je skoraj preveč podrobno načrtovan vsak učni korak in da bomo naredili tudi kaj po svoje.

Ker so bili udeleženci trenerji iz podjetij ter zasebnih in državnih ustanov za izobraževanje odraslih, smo si izmenjali mnoge zanimive delovne izkušnje in se s tem veliko naučili drug od drugega.

Ob zaključku so nemški udeleženci brez dlake na jeziku poleg pozitivnih izkušenj povedali tudi tisto, kar jim je bilo malo manj všeč. Predvsem jih je motil hotel, v katerem je bil seminar, češ da je predrag. Motilo jih je, da so morali nenehno ubesedovati svoje misli

in tudi do osem ur na dan govoriti pred "publiko", kar je bilo tudi zanje preveč utrujajoče, da o sebi niti ne govorim.

Želeli so si tudi več informacij o uporabi sugestopedije pri tem seminarju in več sprostitvenih vaj.

Vodja seminarja je kritiko dobrohotno sprejel, udeleženci pa smo v mislih že načrtovali, kako bomo uporabili pridobljeno znanje pri svojem delu. Pridobili smo si licenco in upam, da bomo seminarje po tej metodi kmalu uresničili tudi na Andragoškem centru Republike Slovenije.

Izreden vtis je naredil name tudi hotel, v katerem je potekal seminar, in odlična organizacija vseh obrobnih malenkosti, ki so potrebne za dobro počutje udeležencev. Njihovo poslovno vodilo je "harmonija čutov in duha" in za oboje so odlično poskrbeli.

K njim bi prav lahko prišli na kakšno izkustveno izobraževanje tudi naši gostinski delavci. Ampak to je že druga zgodba.

Nada Mulej, ACS

Izpitna centrala nemške zveze ljudskih univerz v Frankfurtu

Junija sem študijsko obiskal Izpitno centralo nemške zveze ljudskih univerz v Frankfurtu v okviru usposabljanja za delo pri projektu ACS Ugotavljanje in ocenjevanje znanja.

Celotna organizacija, kot obstaja danes, je nastala pravzaprav po naključju. Leta 1968 so na Bavarskem prvič izvedli izpit za angleški jezik, s katerim so kandidati lahko dobili nekakšno potrdilo o znanju jezika. Zamisel je vzbudila veliko pozornosti in kmalu se je nemška zveza ljudskih univerz odločila, da izdela učni program za angleški jezik in na njegovi podlagi izpitni postopek za pridobitev javno priznanega certifikata. S tem so postavili temelje izpitne centrale nemške zveze ljudskih univerz v Frankfurtu.

Sledil je razvoj učnih programov in izpitnih postopkov še za druge tuje jezike (danščina, nemščina za tujce, francoščina, italijanščina, ruščina, španščina, katalonščina, japonsščina in nizozemščina) in posebne ciljne skupine (npr. angleščina za poslovne namene, angleščina za potrebe turizma in gostinstva). Pri tem so sodelovali s sorodnimi institucijami iz drugih dežel. Plod tega sodelovanja je bila ustanovitev Mednarodne konference za certifikate (International certificate conference - ICC) leta 1973. ICC je mednarodna zveza organizacij, ki se ukvarjajo z razvijanjem učnih programov in izpitnih postopkov ter izpite iz tujih jezikov tudi izvajajo. Leta 1990 so bile v ICC včlanjene organizacije iz Nemčije, Francije, Nizozemske, Španije, Švedske, Švice, Norveške, Madžarske in Avstrije, pridružujejo pa se jim vedno nove. Pred kratkim je članica ICC postala tudi Zveza ljudskih univerz Slovenije.

Vzporedno se je Izpitna centrala nemške zveze ljudskih univerz v Frankfurtu razvijala tudi kot centralna institucija za podeljevanje certifikatov za ljudske univerze v Nemčiji. Danes nudi izpitna centrala poleg certifikatov za jezike tudi certifikate na drugih področjih, na primer za matematiko, statistiko, elektroniko, kemijo, fiziko, informatiko. Za druga, bolj specifična področja pa razvijajo učne programe in izpitne postopke posamezne Ljudske univerze same, glede na specifiko njihovega okolja: potrebe industrije, razpoložljivost strokovnjakov in podobno. V Ljudski univerzi Reutlingen so na primer razvili certifikate na področju izobraževanja tekstilcev za potrebe dokaj močne lokalne tekstilne industrije.

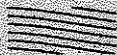
Sistem podeljevanja certifikatov Izpitne centrale nemške zveze ljudskih univerz je centraliziran. Na podlagi potreb na trgu in razpoložljivih resursov izdelava Izpitna centrala najprej učni načrt. Učni program razvijajo povsem neodvisno od obstoječih tečajev, saj nočejo, da bi na njega le-ti vplivali. In kasneje tudi ne izdajajo kakšnih učbenikov ali drugih učnih pripomočkov, ker tudi noče neposredno vplivati na oblikovanje novih tečajev. Učni program ponavadi izdajo v obliki publikacije, druge institucije pa na podlagi te publikacije razvijajo tečaje in izdelajo učne pripomočke.

V Izpitni centrali nato razvijajo izpitne pripomočke (pisne teste, ustne teste, praktične vaje) in oblikujejo izpitni postopek ter navodila zanj. Same izpite formalno izvajajo na Ljudskih univerzah po vsej Nemčiji ob rokih, ki jih določijo v Izpitni centrali. Vse teste in materiale dobijo iz Izpitne centrale. Rezultatov testov Ljudske univerze, kjer potekajo izpiti, zaradi čim večje objektivnosti ocenjevanja ne ocenjujejo same. Pisne teste ocenjujejo v centrali ob pomoči sodobne tehnologije, pri drugih oblikah ocenjevanja pa imajo razvito močno službo nadzora. Zato v centrali težijo, da bi ocenjevalni postopek v čim večji meri zajel naloge izbirnega tipa, da bi lahko čim bolj neodvisno od ocenjevalca ter časovno in finančno učinkovito izvedli izpitni postopek.

Seveda pa je potrebno učni program, izpitni postopek in izpitne pripomočke stalno spremljati in ugotavljati njihove morebitne pomanjkljivosti, metodološke ali vsebinske. Če že drugega ne, je potrebno učni program dopolnjevati zaradi razvoja posameznega področja. Tipičen primer so učni programi za računalništvo, kjer morajo učni program dopolniti ali spremeniti vsaj enkrat na leto.

Izpite lahko opravlja kdorkoli, seveda potem, ko je plačal določeno pristojbino. Cena izpita je določena na podlagi stroškov izpitnega postopka, materialov, dvojnika certifikata. Odvisna je tudi od nivoja zahtevnosti - torej od stopnje koristi, ki jo bo od opravljenega izpita imel kandidat. V nekaterih Ljudskih univerzah so cene izpita lahko različne; če se je kandidat predhodno vključil v tečaj na tej Ljudski univerzi, potem je cena izpita zanj nižja.

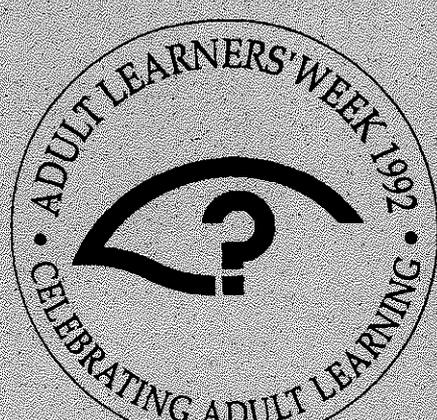
Kandidatom, ki so izpit uspešno opravili, podeli Izpitna centrala certifikat. Nekatere certifikate priznavajo v različnih nemških deželah na nivoju Realschule ali Fachschule. Podjetja se do njihovih certifikatov vedejo različno. Nekatera podjetja jih formalno priznajo in dodatno finančno nagradijo zaposlenega, ki si je določen certifikat pridobil. Druga jih le formalno priznavajo, tretja niti to ne. Vse je pač odvisno od posebnosti in interesov podjetja in od tega, kako le-ta sprejemajo certifikate Ljudskih univerz. Certifikate ponujajo namreč tudi druge ustanove, za jezike na primer Cambridge. Konkurenca je normalen pojav tudi na trgu izobraževalnih institucij.

Obisk v NIACE

V septembru sem imel priložnost obiskati ustanovo, ki sem si jo od nekdaj želel obiskati - Nacionalni inštitut za izobraževanje odraslih ali v izvorniku National Institute of Adult and Continuing Education (s kratico NIACE) v Leicesteru v Angliji. V svojem zaščitnem napisu ima NIACE zapisano: Nacionalna organizacija za učenje odraslih. Ta podnapis še posebno značilno opredeljuje ustanovo, ki jo želim na kratko predstaviti v tem prispevku.

NIACE je v resnici nekakšna osrednja organizacija za izobraževanje odraslih v Angliji in Walesu. Za Veliko Britanijo je sicer težko govoriti o kaki osrednji organizaciji, ker delujejo različne organizacije za izobraževanje odraslih, ki so med seboj slabo povezane (npr. univerzitetno izobraževanje odraslih, delavsko izobraževanje, splošno neformalno izobraževanje), vendar je NIACE še najbliže temu, kar sem napisal - funkciji organizacije, ki povezuje različne organizacije in jih vsaj nekoliko usklajuje. Je nekakšna kombinacija raziskovalnega inštituta, publicistično-založniške dejavnosti in asociacije organizacij in posameznikov, ki se ukvarjajo z izobraževanjem odraslih (s to, na koncu omenjeno dejavnostjo deluje kot nekakšno andragoško društvo).

NIACE je v preteklih letih deloval z zelo majhnim številom redno in za nedoločen čas zaposlenega osebja. Bil je nekakšen organizator zgoraj navedenih dejavnosti, pri katerih so sodelovali pretežno zunanji sodelavci, zaposleni pri projektih le toliko časa, dokler projekt ni bil končan. To je v V. Britaniji mogoče, saj imajo veliko število strokovnjakov za izobraževanje odraslih, med temi precej takih, ki niso redno zaposleni. Na tak način je NIACE lahko s sorazmerno majhnimi režijskimi stroški opravljal dokaj obsežno dejavnost. Še najbolj stalna in institucionalizirana dejavnost je bila povezovanje članstva (organizacij in posameznikov) z organiziranim strokovnim posvetom in seminarjem. Zato je lahko NIACE shajal s pretežno administrativnim redno zaposlenim kadrom. V preteklem času govorim, ker se danes NIACE spreminja v inštitut, ki ima že 25 redno zaposlenih in se bo v kratkem preselil v nove, večje prostore.

Podstavek za pivo, ki so ga uporabljali v programu Adult Learners' Week 1992

Katere dejavnosti opravlja NIACE:

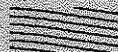
- Organizira strokovne konference in seminarje, pretežno za svoje članstvo, a tudi za druge; v letu 1992/93 je bilo na strokovnih srečanjih obravnavanih 12 strokovnih tem.

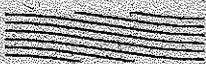
- Izdaja strokovne publikacije o izobraževanju odraslih; v navedenem letu jih je izdal 15. Prevladujoča tema je učenje odraslih, obravnavajo pa tudi poklicno izobraževanje, izobraževalno politiko, udeležbo odraslih v izobraževanju, izobraževanje posebnih skupin prebivalstva. Iz prejšnjih let poznamo NIACE-ove publikacije o motivaciji odraslih za izobraževanje, funkcionalni pismenosti, poklicnem usmerjanju in drugih aktualnih temah. NIACE izdaja dve znani strokovni reviji - Adults Learning (Učenje odraslih) in Studies in the Education of Adults (Študije o izobraževanju odraslih).
- Raziskovalna in svetovalno-konzultativna dejavnost NIACE je obsegala raziskave o izobraževanju zaposlenih, trgu delovne sile, nadaljnjem izobraževanju delavcev, višjem in visokem izobraževanju odraslih, izobraževanju odraslih, ki imajo težave ter analizi šolnin v različnih lokalnih skupnostih. Za te namene ima NIACE lastno knjižnico in dokumentacijo.
- Del programa NIACE je namenjen ustvarjanju ugodnejših možnosti za izobraževanje za tiste ljudi, ki se težje vključujejo v izobraževanje, to pa so: ženske, črnci, telesno ali psihično prizadete osebe, starejši, manj izobraženi.
- Zanimiv je poseben program, ki bi ga lahko označili kot animacijsko delo, in ga imenujejo Adult Learners' Week (Teden odraslih, ki se učijo). V tem tednu (letos je bila prireditev že drugič) jim je uspelo angažirati številne izvajalce izobraževanja odraslih, da so prek različnih medijev in na različnih mestih organizirali dejavnosti, s katerimi želijo spodbuditi odrasle k učenju.
- NIACE nastopa tudi kot zastopnik odraslih za vprašanja izobraževanja in učenja.
- Pomemben del programa NIACE je povezovanje z mednarodnimi organizacijami za področje izobraževanja odraslih.
- Na koncu naj navedem še dejavnost, s katero NIACE povezuje dejavnike na področju izobraževanja odraslih v Angliji in Walesu. V ta namen so letos izdali adresar, v katerem so naslovi vseh pomembnejših organizacij in subjektov na področju izobraževanja odraslih ter posameznikov, ki imajo v njih pomembne funkcije. Nimam točnega podatka, koliko članov (organizacij in posameznikov) ima NIACE, zgovoren pa je podatek, da sestavljajo Svet NIACE predstavniki 84 različnih asociacij ali vrst organizacij, ki opravljajo dejavnost izobraževanja odraslih ali pa v svoje programe vključujejo tudi učenje in izobraževanje odraslih.

NIACE deluje za potrebe Anglije in Walesa, vendar ima poseben program za Wales, ki se imenuje NIACE Cymru.

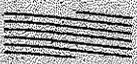
Iz prikazanega lahko ugotovimo, da sta si NIACE in Andragoški center Slovenije v velikem delu programa precej podobna, čeprav se v svojih usmeritvah in programih tudi razlikujeta. V pogovoru z vodstvom NIACE (direktor Alan Tuckett, pomočnik in vodja področja za mednarodno sodelovanje Howard Fisher) pa sem ugotovil, da zelo podobno gledamo na možnosti in razvoj izobraževanja odraslih. To je bila dobra podlaga za to, da smo se dogovorili o nadaljnjem sodelovanju med našima ustanovama.

Dr. Zoran Jelenc, ACS

PRIPRAVLJAMO

Mednarodna konferenca "Premislek o izobraževanju odraslih in razvoju"

Mednarodna konferenca z naslovom "Premislek o izobraževanju odraslih in razvoju", ki jo organizira Andragoški center Republike Slovenije, bo potekala od 6.-9. oktobra 1993 v Cankarjevem domu v Ljubljani. Sofinancirajo jo Unesco, Ministrstvo za znanost in tehnologijo, Ministrstvo za šolstvo in šport ter Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve.

Podlaga konferenci so rezultati raziskave "Znani andragogi o andragogiki", katere nosilec je bil Pedagoški inštitut.

Glavni cilj je osvetliti in primerjati sodobne koncepcije izobraževanja odraslih in njegov položaj v svetu ter oceniti, kakšna sta pomen in vloga izobraževanja ter učenja odraslih za splošen razvoj družbe.

Na konferenci bo poleg plenarnega dela tudi delo v skupinah, ki bo potekalo po naslednjih vsebinskih sklopih:

1.skupina - Sistem izobraževanja in učenja odraslih: definicija, koncept, področja, terminologija. Vodil jo bo Colin Titmus iz Velike Britanije.

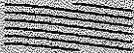
2.skupina - Izobraževanje odraslih kot strokovno področje in znanstvena veda. Vodil jo bo Jost Reischmann iz Nemčije.

3.skupina - Položaj izobraževanja odraslih v različnih državah (nacionalnih politikah) in v širši razvojni politiki v svetu. W.M.K. Wijetunga iz Šri Lanke.

4.skupina - Temeljni subjekti, ki naj skrbijo za razvoj izobraževanja odraslih (posameznik, podjetje, država), njegovo vlogo in možnosti. Skupino bo vodila Ana Krajnc iz Slovenije.

Udeležence konference bo pozdravil predsednik vlade Republike Slovenije dr. Janez Drnovšek.

Kotizacija je 350 DEM, za slovenske udeležence pa 200 DEM. Na konferenci je uradni jezik angleščina. Vsi zainteresirani lahko pošljejo prijave na Kongresni center Cankarjev dom, Prešernova 10, Ljubljana.

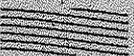

Mednarodna konferenca "Premislek o izobraževanju odraslih in razvoju" - drugič

Udeleženci konference so povečini mednarodno ali nacionalno pomembne osebnosti s področja izobraževanja odraslih. Med njimi so znani profesorji, pisci znanih strokovnih del, voditelji razvojnih projektov ali mednarodnih primerjalnih raziskav. Mnogi so voditelji pomembnih mednarodnih združenj za izobraževanje odraslih.

Predstavljamo vam nekatere pomembnejše osebnosti, ki se udeležujejo konference

- Paul Belanger, Nemčija, direktor Unescovega Inštituta za izobraževanje v Hamburgu
- Alexander N. Charters, ZDA, ustanovitelj in dolgoletni predsednik Mednarodnega združenja za primerjalne raziskave izobraževanja odraslih
- Paolo Federighi, Italija, predsednik Evropskega biroja za izobraževanje odraslih
- Ettore Gelpi, Francija predstavnik sekcije za izobraževanje pri sedežu Unesca v Parizu
- Peter Jarvis, V. Britanija, avtor Mednarodnega slovarja za izobraževanje odraslih in mnogih drugih znanih monografij
- Walter Leirman, Belgija, vodja evropskega projekta o izobraževanju odraslih
- Jost Reischmann, Nemčija, zdajšnji predsednik Mednarodnega združenja za primerjalne raziskave izobraževanja odraslih
- Kjell Rubenson, Kanada, predsednik Evropskega združenja raziskovalcev izobraževanja odraslih
- Rajesh Tandon, Indija, predsednik Azijskega in južnopacifiškega biroja za izobraževanje odraslih
- Colin Titmus, V. Britanija, urednik in soavtor Mednarodne enciklopedije izobraževanja odraslih; vodja Unescovega projekta izobraževanje odraslih v Evropi
- Francisco Vio Grossi, Chile, predsednik Mednarodnega sveta za izobraževanje odraslih
- W.M.K. Wijetunga, Sri Lanka, generalni sekretar Azijskega in južnopacifiškega biroja za izobraževanje odraslih
- P. Wangoola, Kenija, generalni sekretar Afriškega združenja za opismenjevanje

Umetnost učenja - temeljna veščina življenja

Srečanja in razgovori v ACS ob izidu učnega multimedijskega kompleta

Upamo, da niste prezrli priloge Novičk, ki so vam predstavile in napovedale učni komplet Umetnost učenja. Učni komplet, ki ga je izdalo britansko združenje za učinkovito učenje Accelerated Learning, je zdaj preveden in tako dostopen slovenski javnosti. Sestavljajo ga trije priročniki.

- 1. PRIROČNIK - PREDSTAVITEV** sistematično in načrtno predstavlja celoten program
- 2. PRIROČNIK**, ki razkriva Šest učinkovitih učnih veščin
- 3. UČBENIK** predstavi Šest stopenj učenja

Tri avdiokasete: vaje za sproščanje in ustvarjanje pravega razpoloženja za učenje

Dve kaseti z izbrano glasbo za učinkovitejše učenje

Ena videokaseta: predstavitev in ponazoritev učnih metod v praksi, ko je spoznanj o neskončnih možnostih za razvijanje vseh vrst sposobnosti ob prijetnem učenju vedno več. Spoznati moramo le to, kako razviti osebni način učenja pri sebi in drugih.

Ker smo v slovenskem prostoru doslej take multimedijske komplete pogrešali, smo podprli prizadevanja založbe TANGRAM na ta način, da bomo zdaj, ko je komplet pripravljen, organizirali skupaj z založnikom učne delavnice. Potekale bodo oktobra, v prostorih ACS.

Predstavitev učnega kompleta bo organizirana tako, da bomo udeležencem najprej predstavili posamezne elemente (videokasete, avdiokasete in priročnike) ter z njimi nekatere aktivnosti praktično uporabili v delu po skupinah. Želimo, da bi vsem, ki jih to zanima, pokazali, kako gradiva uporabiti, se po njih učiti sami oz. uspešno učiti druge.

Termine delavnic bomo določili kasneje in jih sporočili vsem, ki se boste na delavnice prijavili do 5. oktobra. Program delavnice bo trajal predvidoma od 9.-13. ure. Udeležba je brezplačna.

V mesecu oktobru bo Slovenijo obiskal tudi predstavnik založbe Accelerated Learning System, gospod Steve Minshull. Predstavil bo prednosti tako zasnovanega učnega kompleta ter spregovoril, kako razvijamo prave načine učenja. Vsi, ki bi se želeli udeležiti srečanja z njim, nam to sporočite s prijavnico, da vas bomo o datumu obvestili.

Prosimo, da si obrazec prijavnice fotokopirate in ga pošljete na naslov Andragoškega centra Slovenije, Šmartinska 134a, Ljubljana

Maša Stavanja, ACS

**PRIJAVA NA DELAVNICO
UMETNOST UČENJA**

IME IN PRIIMEK _____

ORGANIZACIJA, ZAVOD (točen naslov) _____

NALOGE _____

TELEFON _____

Prijavljam se na predstavitev učnega kompleta, ki ga bo vodil g. STEVE MINSHULL.

DA

NE

Datum: _____

Žig

Podpis:

Izobraževalna srečanja v ACS ob petkih

Naša srečanja ob petkih prav gotovo že pogrešate. V mesecu oktobru bo priložnost, da se srečamo na Mednarodni konferenci v Cankarjevem domu (od 6.-9. oktobra), zato ne predvidevamo posebnega srečanja.

Vse, ki ste se nam že oglasili, da bi sodelovali v programu srečanj, vabimo, da nam to sporočite po tel. (061)446-482, Maša Stavanja ali Zdenka Birman-Forjanič.

Prepričani smo, da pripravljate in izvajate marsikatero dejavnost in odkrivате stvari, ki so zanimive za širši krog strokovne javnosti.

Vabljeni!

Maša Stavanja, Zdenka Birman-Forjanič, ACS

Pridite na dan odprtih vrat

S takimi in podobnimi gesli so v teh dneh organizacije, zavodi in podjetja vabili k vpisu v različne izobraževalne programe. Čas učenja in izpopolnjevanja se je začel torej tudi za nas odrasle.

Imamo občutek, da se šolsko leto začenja samo za našo mládinó in kar navadili smo se, da številne odrasle, ki se vpisujejo v najrazličnejše oblike izobraževanja, prezremo, kot da te dejavnosti skoraj ni.

Ob tem smo še toliko bolj veseli, da se posamezniki, ki izvajajo programe, namenjene odraslim, prav na to specifično skupino udeležencev posebej pripravijo. Sprejeli smo povabilo DOBE - zavoda za izobraževanje - in jih obiskali. Številni obiskovalci njihovega odprtega dneva smo doživeli ob otvoritvi prisrčen sprejem. Po predstavitvi programa za obdobje 93/94 smo se sprehodili po urejenih prostorih, kjer potekajo izobraževalne oblike. Lahko rečemo, da je bilo vsem pedagoško-andragoškim principom popolnoma zadoščeno. Pestra ponudba programov, jasno predstavljene poti in možnosti napredovanja in izpopolnjevanja znani, predstavljeni so bili učni kompleti, novosti iz publicistične dejavnosti, potekali so razgovori z udeleženci in učitelji. Vse ugotovitve strokovnjakov, ki poleg novih metod in oblik dela pri izobraževanju odraslih poudarjajo pomen glasbe, barv, žogic za sproščanje, cvetja in drobnih pozornosti, primerne učne opreme, so bile tudi vnešene in dosledno upoštewane. Rumeni baloni so plavali pod stropom in dajali vsemu dogajanju še poseben čar. V takem vzdušju postane učenje res veselje. Veselih bo tudi deset otrok iz Maribora in okolice, saj je direktorica Jasna Baloh Dominko podarila klubu rejniških družin deset brezplačnih učnih mest. Tak je bil eden od začetkov.

Tudi prizadevanja številnih drugih organizacij, ki so odprla vrata odraslim, so bila prav gotovo zanimiva.

Vabim vas, da se nam oglasite in poročate.

To kar vemo je kapljica, to česar ne vemo, je morje.

Maša Stavanja, ACS

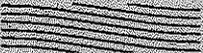

Svetovanje za izobraževanje

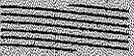
V začetku novembra bo potekala v ACS delavnica na temo SVETOVANJE ZA IZOBRAŽEVANJE, ki jo bo vodila priznana angleška strokovnjakinja Vivienne Rivis. Prihaja iz institucije Svet za kvaliteto visokošolskega izobraževanja, enota za izobraževanje odraslih (Higher Education Quality Conciil) in je avtorica ter soavtorica številnih publikacij na temo svetovanja odraslim in brezposelnim za izobraževanje.

Točen datum delavnice (predvidoma 11. in 12. november) vam bomo sporočili v naslednjih Novičkah. Število udeležencev na delavnici je omejeno, zato se lahko prijavite že zdaj. Več informacij o poteku delavnice dobite na ACS, (061)446-482, int. 205, Tanja Vilič Klenovšek.

Tanja Vilič Klenovšek, ACS

PONUJAJO VAM

Demonstracije programov, računalnikov in opreme, neodvisno in brezplačno svetovanje ter usposabljanje za delo s PC

Pred nakupom računalniške opreme je koristno biti dobro informiran, po njem pa usposobljen za hiter in produktiven začetek

Nov val računalniške tehnologije, ki se je najavil s Pentiumom, lokalnim vodilom, 486 notebooki in grafičnim operacijskim okoljem, se bo zaradi veliko večje zmogljivosti in prijaznejše programske opreme razširil še hitreje in širše kot vsi dosedanji.

Kupci PC opreme se že sedaj težko znajdejo v bogati izbiri različnih "najboljših" in "preprosto odličnih" variant, katere ponujajo agresivni prodajalci ali pa priporočajo bližji sodelavci ali prijatelji. Zato se večkrat zgodi, da uporabniki preplačajo zmogljivost, kakršne ne potrebujejo ali pa zaradi pretiranega varčevanja in slabega nasveta dobijo tehnologijo, ki je "mrtna" že ob nakupu ter premalo zmogljiva za njihovo delo. Še manj pa uporabna za rastoče potrebe v naslednjem obdobju. Nevarnost neustreznih nakupov in zapravljanja za prehitre zamenjave in dražje nadgradnje pa se bo zaradi pospešenega razvoja PC v bodoče še povečala in kupec, ki teh hitrih sprememb ne bo upošteval, bo kaj kmalu lahko občutil negativne posledice slabega nakupa.

Pri nas je žal še vse premalo kvalitetnih informacij (testov, primerjav, možnosti za osebni preizkus pred nakupom, izmenjavo izkušenj idr.), na osnovi katerih bi se potencialni kupec lahko hitro in pravilno odločil za nakup računalnika, programa ali periferne enote, z lastnostmi, ki so najbližje njegovim zahtevam in za to namenjenim denarnim sredstvom. In medtem ko se bolj izkušeni uporabniki PC že lahko znajdejo, pa začetniki običajno ne vedo dovolj, kje vse lahko dobijo ustrezno ponudbo in kaj je koristno vprašati oz. zahtevati. Tako po nepotrebem izgubljajo tudi svoj dragoceni čas, posebno tisti, ki hočejo za svoj denar dobiti kar največ.

Kupci morajo torej imeti možnost boljše spoznavanja proizvodov, ki jih zanimajo, primerjanja njihovih pomembnih lastnosti in ugotavljanja ustreznosti za njihove potrebe t.j. osebnega preizkušanja ter neodvisnega svetovanja. Čimveč takšnih predstavitev, napotkov in preizkusov pa jim mora biti dosegljivih na enem mestu, da se izognejo odvečnemu iskanju, telefoniranju in dopisovanju ter s tem povezanih stroškov.

Kupci potrebujejo DEMONstracije PC opreme, pa jih v takšni obliki pri nas doslej ni bilo!

Zato smo ustanovili DEMO PC d.o.o.

Program delovanja podjetja izhaja iz gornjih ugotovitev. Organizirali bomo redne tedenske demonstracije opreme ter predstavitve ob pojavu novosti. Usposabljali bomo začetnike ter izpopolnjevali za bolj izkušene. Predvsem pa bomo imeli na široko odprta vrata za obiskovalce srednje generacije, ki se doslej še niso mogli odločiti za ta potreben prehod.

Pokazali vam bomo najnovejše, najboljše ali najlažje dosegljive proizvode in opozorili na bistvene lastnosti ter na pomembne razlike. Posredovali vam bomo informativni material in demo diskete, vas seznanjali z ugodnimi cenami ter priporočili ustrezno literaturo.

V oktobru boste ob torkih lahko preizkusili in primerjali finančno - računovodske in drugi programe, ki jih bodo predstavili:

Ekonomski center Maribor

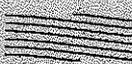
EDICO Ljubljana

PRO-BIT Slovenske konjice.

Če vas zanima karkoli od navedenega ali če želite поблиže spoznati kaj drugega, vas vabimo, da nas pokličete ali obiščete. Obisk lahko združite tudi s potjo na Andragoški center Republike Slovenije, saj se nahajamo v isti stavbi. NUJNA pa je predhodna najava!

DEMO PC d.o.o.
61109 LJUBLJANA
Šmartinska 143 a (posl. stavba GRADIS)
Tel. 061 10-11-12/361
Fax 061 445-969

Dušan M. Mernik

Pregled ponudbe izobraževanja odraslih v Sloveniji

Tudi letos na ACS pripravljamo Katalog slovenske ponudbe izobraževanja odraslih. Katalog bo predstavil podatke o vseh programih za izobraževanje odraslih, ki jih izvajajo različni izvajalci v Sloveniji in je namenjen posameznikom, ki se zanimajo za možnosti izobraževanja, podjetjem za načrtovanje njihove izobraževalne dejavnosti in drugim ustanovam, ki usmerjajo odrasle v izobraževanje.

V letošnji izdaji bomo ohranili vse dobre stvari iz lanskega Kataloga - preglednost, opise programov, različna kazala ipd. - dodali pa mu bomo tudi nekaj novosti. Zaradi lažjega iskanja in primerjave posameznih programov z njihovimi vsebinami smo se odločili, da

namesto ene izdamo dve knjigi - v prvi bodo izvajalci s svojimi programi, v drugi vsebine programov. Obe knjigi bosta izšli v ličnem kartonskem ovitku. Katalogu bo dodano novo kazalo, ki bo vsebinsko povežalo programe in izvajalce.

Pregled bo izšel do konca oktobra, naročite pa ga lahko na naslov:

Andragoški Center Slovenije
Šmartinska 134a
61000 Ljubljana

NOVOSTI IZ KNJIŽNICA ACS

Dodatek k seznamu pomembnejših serijskih publikacij, ki jih dobiva knjižnica ACS (objavljen v junijski številki Novičk).

The American Journal of Distance Education. University Park: The Pennsylvania State University, 1993-

Convergence. Toronto : International Council for Adult Education (ICAE), 1993-

Ib revija : za strokovna in metodološka vprašanja gospodarskega, prostorskega in socialnega razvoja Slovenije. Ljubljana : Zavod republike Slovenije za makroekonomske analize in razvoj, 1992-

The Journal of Ethno-Development. Detroit : The Michigan Ethnic Heritage Studies Center, 1992- . Brezplačno

Learning Magazine. Toronto : Canadian Association for Adult Education, 1993-

Literacy Mission. New Delhi : Directorate of Adult Education, 1993- . Brezplačno

New Directions for Adult and Continuing Education. San Francisco : Jossey-Bass Publishers, 1993-

Novosti CRU. Ljubljana : Univerza v Ljubljani, Center za razvoj univerze, 1992- . Brezplačno

Raziskovalec. Ljubljana : Ministrstvo za znanost in tehnologijo, 1992- . Brezplačno

The Spider : The Information Newsletter of the African Association for Literacy and Adult Education. Nairobi (Kenija) : African Association for Literacy and Adult Education, 1993- . Brezplačno

Vocational Education Journal. Alexandria (ZDA) : American Vocational Association, 1993-

World of Work : The Magazine of ILO. Geneva : International Labour Office (ILO), 1993- . Brezplačno

Charters A. and D. Siddiqui: Comparative adult education with annotated resource guide. Vancouver : Centre for Continuing Education, The University of British Columbia, 1989. (Monographs on comparative and area studies in adult education)

Jarvis Peter: An international dictionary of adult and continuing education. London ; New York : Routledge, 1990. 372 str.

Jarvis Peter: Paradoxes of learning : on becoming an individual in society. San Francisco : Jossey-Bass Publishers, 1992. 272 str.

Knoll J. H.: Adult education in the Federal Republic of Germany. Vancouver : Centre for Continuing Education, The University of British Columbia, 1981. 101 str. (Monographs on comparative and area studies in adult education).

Knoll J. H.: Erwachsenenbildung vor der 3. Industriellen Revolution : Befunde und Zukunftsprogramm in Quellen und Dokumenten. Ehningen bei Böblingen : Expert Verlag, 1988. 203 str. (Beruf + Bildung ; Band 26)

Knoll Joachim H., Franz Pöggeler, Wolfgang Schulenberg: Erwachsenenbildung und Gesetzgebung : Entstehung, Praxis und Auswirkung des Niedersächsischen Gesetzes zur Förderung der erwachsenenbildung (1970 - 1981). Köln ; Wien : Böhlau Verlag, 1983. 384 str. (Studien zur internationalen Erwachsenenbildung ; Band 5)

Knoll Joachim H.: Einführung in die Erwachsenenbildung. Berlin : Walter de Gruyter, 1973. 350 str. (Sammlung Götschen ; Band 8146)

Lifelong education for adults. An international handbook / Edited by Colin J. Titmus. Oxford : Pergamon Press, 1989. 590 str.

Mijoč Nena, Ana Krajnc, Dušana Findelsen: Študijski krožki. Ljubljana : ACS, 1993. 112 str. (Izobraževanje odraslih. Nove poti ; 1).

Perspectives on adult education and training in Europe / Edited by Peter Jarvis. Leicester : NIACE, 1992. 415 str.

Terminology of adult education = terminologia de la educación de adultos = terminologie de l'éducation des adultes / Prepared by Colin Titmus... (et al.). Paris : Unesco, 1979. 154 str. (Ibedata)

Training adult educators in Western Europe / Edited by Peter Jarvis and Alan Chadwick. London ; New York : Routledge, 1991. 235 str. (Routledge series on theory and practice of adult education in North America)

Twentieth century thinkers in adult education / Edited by Peter Jarvis. London ; New York : Routledge, 1987. 327 str.

